

gereikt; men kon die onder opgave van zijn oorspronkelijk adres afhaken bij de distributiediensten van Den Haag of van een van de omliggende gemeenten — achteraf bleek bij controle dat zich enkele duizenden gevallen hadden voorgedaan waarbij ten behoeve van bepaalde bombardementslachtoffers distributiebescheiden bij meer dan één dienst waren afgehaald, ca. vijf-en-twintighonderd van die gevallen werden achterhaald.

‘Mensen die het bombardement van Den Haag meemaakten, vertelden ons’, zo schreef *Het Parool* tien dagen na het bombardement,

‘hoe ‘goede’ Nederlanders, in felle woede ontstoken, verwensingen uitstortten over de hoofden der Geallieerde piloten, wier toestellen, dood en verderf zaaiend, over de stad zwermden. Het is inderdaad om dol te worden als men ziet dat de bommen niet op de Vesting worden geworpen, van waaruit iedere dag weer V-2-projectielen worden afgeschoten, doch voor het merendeel terechtkomen op de wijken waar Nederlanders, waar bondgenoten der Geallieerden wonen.’¹

Ook *De Waarheid*² sprak afkeuring uit over ‘deze aanval, die door eisen der oorlogvoering nooit gerechtvaardigd kan worden . . . Bondgenoten, komt liever spoedig met tanks!’³

Werd dat ook in Den Haag zo gevoeld? Misschien door velen wel, maar door anderen niet: zo groot was het vertrouwen in de Britse bondgenoot dat er spoedig werd rondverteld dat de Geallieerde luchtmacht alle reden had gehad om het Bezuidenhoutkwartier en het Korte Voorhout te teisteren; sommigen beweerden dat het Bezuidenhoutkwartier alleen maar was verwoest om dekkingsmogelijkheden te verschaffen aan Geallieerde parachutisten die daar zouden landen, anderen dat de *Wehrmacht* onder een aantal panden aan het Korte Voorhout grote voorraden wapens, munitie en benzine had verborgen. ‘Onmiddellijk na de ramp deden’, schrijft de Haagse journalist J. G. Raatgever jr.,

‘de wildste geruchten de ronde: de invasie in Nederland zou begonnen zijn, de

¹ *Het Parool*, 89 (13 maart 1945), p. 1–2. ² *De Waarheid*, 16 maart 1945, p. 5. ³ In *Vrij Nederland* daarentegen gaf van Randwijk een (niet geheel reële) opsomming van militaire doelen welke waren of zouden zijn getroffen en voegde daaraan toe: ‘Wij zeggen niet dat er met de opsomming van deze resultaten voldoende grond is gegeven aan het dakloos maken van dertigduizend mensen’ (in werkelijkheid: ruim tienduizend) ‘en de dood van honderden Nederlandse burgers. Maar het staat niet aan ons, te beoordelen welke militaire doelen onze bondgenoten nog meer op het oog hadden.’ (*Vrij Nederland*, V, 17 (15 maart 1945), p. 3).